

Sygn. akt VII U 544/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2022 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 stycznia 2022 roku w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego i wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 5 lutego 2021 roku, znak: (...)

z dnia 16 lutego 2021 roku, znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 5 lutego 2021 roku, znak: (...), w ten sposób, że do obliczenia kapitału początkowego M. K. uwzględni okres odbywania praktycznej nauki zawodu od 1 września 1977 roku do 5 marca 1981 roku;
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 16 lutego 2021 roku, znak: (...), w ten sposób, że do obliczenia wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przysługującej M. K. uwzględni okres odbywania praktycznej nauki zawodu od 1 września 1977 roku do 5 marca 1981 roku.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

M. K. w dniu 15 marca 2021r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 5 lutego 2021r., znak: (...) (...) oraz z dnia 16 lutego 2021r., znak: (...), w zakresie odmawiającym jej prawa do uwzględnienia do stażu pracy okresu nauki w (...) Szkole Zawodowej im. (...) w W. od 1 września 1977r. do 16 czerwca 1981r.

Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji i przyznanie jej prawa do uwzględnienia ww. okresu do stażu pracy przy obliczaniu kapitału początkowego i wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy. Uzasadniając swe stanowisko wskazała, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego, który nie uwzględnił okresu praktycznej nauki zawodu, który potwierdza świadectwo ukończenia szkoły z 1981r. oraz zaświadczenie dyrekcji potwierdzające okres nauki od 1 września 1977r. do 16 czerwca 1981r., a także naukę zawodu na podstawie szkolnej dokumentacji

archiwalnej. Ubezpieczona zarzuciła organowi rentowemu nie odniesienie się do przedstawionych dowodów i niezasadnienie decyzji (odwołanie z dnia 24 lutego 2021r., k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie wyjaśnił, że okres praktycznej nauki zawodu jest okresem zatrudnienia tylko wówczas, gdy młodociany jest jednocześnie zatrudniony przez pracodawcę na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Wówczas okres nauki podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Fakt odbywania praktycznej nauki zawodu powinien być udokumentowany świadectwem pracy, wydanym przez pracodawcę, u którego taka nauka zawodu się odbywała. Ubezpieczona nie dostarczyła świadectwa pracy, ani umowy o pracę zawartej z zakładem pracy, a więc dokumentów potwierdzających pracowniczy status w spornym okresie. Według Zakładu w przypadku ubezpieczonej konieczność dostarczenia takich dokumentów jest tym bardziej oczywista, że od 11 listopada 1979r. stała się pełnoletnia. Tymczasem jedynym dokumentem, który złożyła, jest zaświadczenie z dnia 27 października 2020r. wystawione przez Zespół Szkół Nr (...) w W., z którego wynika, że w okresie od 1 września 1977r. do 16 czerwca 1981r. była uczennicą i w trakcie nauki odbyła praktyczną naukę zawodu w ramach programu nauczania. Z zaświadczenia nie wynika jednak jaki był okres praktycznej nauki zawodu. Poza tym ubezpieczona dostarczyła legitymację ubezpieczeniową, wydaną w dniu 6 marca 1981r., z której wynika, że rozwiązała stosunek pracy z dniem 24 czerwca 1981r. i taki okres został przez organ rentowy zaliczony do stażu pracy. Ponadto organ rentowy podniósł, że sama nauka w zasadniczej szkole zawodowej nie stanowi okresu składkowego albo nieskładkowego zgodnie z art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (odpowiedź na odwołanie z dnia 31 marca 2021r., k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (D.), ur. w dniu (...), jest z zawodu kuźnikiem. W dniu 1 września 1977r. rozpoczęła naukę w trzyletniej (...) Szkole Zawodowej im. (...) (...) w W.. Jednocześnie od momentu rozpoczęcia nauki odbywała praktyczną naukę zawodu, podobnie jak inne osoby uczęszczające z nią do klasy, np. M. D., E. R. czy U. S.. Skierowanie do odbywania praktycznej nauki zawodu wystawiła szkoła. Część uczniów, na podstawie tego skierowania, zawarła umowy z (...) Spółdzielnią Pracy im. (...) w W., część natomiast z CECH-em. Jedną z osób, które początkowo odbywały praktyczną naukę zawodu w CECH-u, była U. S., ucząca się z ubezpieczoną w tej samej klasie pierwszej. Później przeszła jednak do (...) Spółdzielni Pracy, gdzie od września 1977r., jako uczeń praktycznej nauki zawodu, pracowała M. K. – wówczas nosząca nazwisko D. oraz E. R. i M. D. – uczęszczające do tej samej klasy pierwszej (zaświadczenie z 27 października 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; kopia wybranych stron legitymacji ubezpieczeniowej – nienumerowane karty akt ZUS; zeznania świadka M. D., k. 37-38 a.s.; zeznania świadka U. S., k. 49 a.s.; zeznania M. K., k. 49-50 a.s.; pisemne zeznania świadka E. N. – nienumerowane karty akt ZUS).

Osoby odbywające praktyczną naukę zawodu w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w W., w tym ubezpieczona, podpisały z tą Spółdzielnią umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego i przyuczały się do zawodu kuźnika, wykonując wszystkie zlecane im prace kuźnierskie. Ubezpieczona pracowała w dwóch punktach kuźnierskich (...) Spółdzielni Pracy znajdujących się na ul. (...) oraz na ul. (...). Przyuczenie do zawodu odbywało się co drugi dzień – trzy dni w tygodniu, po 8 godzin w ciągu dnia. Osoby pracujące w punktach kuźnierskich wskazywały osobom przyuczającym się do zawodu prace, jakie powinny wykonać. Za pracę było wypłacane wynagrodzenie – podczas nauki zawodu w klasie pierwszej w niższej kwocie, a w kolejnych latach wyższe (zeznania świadka M. D., k. 37-38 a.s.; zeznania świadka U. S., k. 49 a.s.; zeznania M. K., k. 49-50 a.s.; pisemne zeznania świadka E. N. – nienumerowane karty akt ZUS; umowa o pracę E. R. z 1 września 1977r. - nienumerowane karty akt ZUS).

Ubezpieczona podczas nauki w szkole i potem miała poważne problemy zdrowotne. W roku szkolnym 1978/1979 powtarzała pierwszą klasę. W związku z tym szkołę ukończyła w czerwcu 1981r. W dniu 6 marca 1981r. (...) Spółdzielnia Pracy im. (...) w W. wydała jej legitymację ubezpieczeniową, w której potwierdzono ustanie zatrudnienia w charakterze ucznia z dniem 24 czerwca 1981r. (zeznania świadka M. D., k. 37-38 a.s.; zeznania świadka U. S., k. 49

a.s.; zeznania M. K., k. 49-50 a.s.; zaświadczenie z 27 października 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS; kopia wybranych stron legitymacji ubezpieczeniowej – nienumerowane karty akt ZUS).

M. D., uczęszczająca wraz z ubezpieczoną do klasy pierwszej w roku szkolnym 1977/1978, otrzymała po zakończeniu praktycznej nauki zawodu świadectwo pracy wystawione przez (...) Spółdzielnię Pracy im. (...) w W. (zeznania świadka M. D., k. 37-38 a.s.). Ubezpieczona z uwagi na problemy zdrowotne oraz korzystanie ze wsparcia matki przez wiele lat, nie pamięta czy został jej wystawiony taki dokument ani gdzie może się znajdować (zeznania M. K., k. 49-50 a.s.).

M. K. od dnia 15 marca 1982r. do 30 października 1982r. była zatrudniona w Instytucie (...) PAN w W., a od 1 listopada 1982r. do 13 kwietnia 1983r. w Instytucie (...) (świadectwa pracy z 20 października 2004r. i z 15 listopada 1983r. – nienumerowane karty akt ZUS). Następnie w okresie od 2 listopada 1984r. do 28 lutego 1991r. pracowała w Szpitalu (...) (...) w W. (świadectwo pracy z 28 lutego 1991r. – nienumerowane karty akt ZUS). Potem od 15 listopada 1991r. do 24 lipca 1994r. była zatrudniona w pizzerii (...) (świadectwo pracy z 16 października 1995r. – nienumerowane karty akt ZUS). W okresie od 22 maja 2000r. do 31 sierpnia 2000r. realizowała umowę zlecenia na rzecz Kasyna Wojskowego Nr (...) przy Jednostce Wojskowej nr (...) w W., zaś od 21 września 2000r. do 20 października 2003r. była zatrudniona w PPHU (...) S.A. (dawnej Spółdzielni (...)) (zaświadczenie z 30 sierpnia 2000r., zaświadczenie z 21 października 2003r. - nienumerowane karty akt ZUS).

M. K. ma przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe (decyzja ZUS z 23 października 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS). W dniu 5 stycznia 2021r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o ponowne obliczenie świadczenia, dołączając do wniosku dokumentację dotyczącą przebiegu zatrudnienia (wniosek z 5 stycznia 2021r. wraz z załącznikami - nienumerowane karty akt ZUS). Decyzją z dnia 5 lutego 2021r., znak: (...)(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r., przyjmując do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego okresy składkowe w wymiarze 7 lat i 26 dni. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999r. wyniósł 47.691,71 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresu od dnia 20 września 1982r. do 22 września 1982r. i od 1 lipca 1985r. do 31 lipca 1985r., kiedy ubezpieczona korzystała z urlopu bezpłatnego (decyzja z dnia 5 lutego 2021r. - nienumerowane karty akt ZUS). Z kolei w decyzji z dnia 16 lutego 2021r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przeliczył ubezpieczonej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 stycznia 2021r., tj. od miesiąca, w którym zgłosiła wniosek. Do ustalenia wysokości renty organ rentowy uwzględnił okresy składkowe wynoszące 10 lat, 2 miesiące i 11 dni oraz okresy nieskładkowe ograniczone do 1/3 okresów składkowych - 3 lata, 4 miesiące i 24 dni. Po zmianie stażu pracy renta wyniosła 641,57 zł. Rentę podwyższono do kwoty najniższej renty, a więc 900,00 zł. Organ rentowy poinformował ubezpieczoną w decyzji, że z tytułu wykonywania praktycznej nauki zawodu do stażu pracy uwzględniono okres od 6 marca 1981r. do 24 czerwca 1981r., ponieważ tylko taki okres został udokumentowany wpisem w legitymacji ubezpieczeniowej (decyzja ZUS z 16 lutego 2021r. - nienumerowane karty akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie wymienionych dokumentów oraz w oparciu o zeznania świadków: M. D. i U. S. oraz ubezpieczonej. Zdaniem Sądu, dokumenty w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uwzględnić przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.

Jako wiarygodne Sąd ocenił również zeznania świadków oraz ubezpieczonej. Świadkowie M. D. i U. S. uczęszczali do tej samej szkoły oraz do tej samej klasy co M. K.. Tak jak ubezpieczona rozpoczęli naukę w szkole zawodowej z dniem 1 września 1977r. i potwierdzili, że z każdym uczniem były zawierane umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego na czas trwania nauki, począwszy od 1 września 1977r. Dodatkowo świadek M. D. na rozprawie w dniu 14 października 2021r. okazała świadectwo ukończenia szkoły zawodowej, świadectwo pracy oraz umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego zawartą z (...) Spółdzielnią Pracy im. (...) w W. na okres pobierania nauki. Ponadto taka sama umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego została dołączona do akt organu rentowego przez świadka E. N., która także uczęszczała do tej samej szkoły co ubezpieczona i w tym samym dniu rozpoczęła naukę. Co prawda świadkowie

M. D. i U. S. uczęszczali do tej samej klasy co ubezpieczona tylko w jednym roku szkolnym 1977/1978, gdyż później ubezpieczona nie zdała i powtarzała klasę pierwszą, niemniej jednak – biorąc pod uwagę legitymację ubezpieczeniową, jaką przedstawiła ubezpieczona – nie mogło być wątpliwości, że zasady zawierania umów o pracę w celu przygotowania zawodowego, termin zawarcia takiej umowy oraz zakończenia okresu przygotowania zawodowego były w szkole jednolite. Skoro świadkowie odbywali praktyczną naukę zawodu przez pełne trzy lata szkoły, to takie same zasady musiały obowiązywać również w przypadku M. K., tym bardziej że ubezpieczona była widywana przez świadków jako osoba pracująca w (...) Spółdzielni Pracy. Sąd oparł się zatem na zeznaniach ww. świadków i ubezpieczonej, oceniając je jako w pełni wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie spór dotyczył możliwości uwzględnienia ubezpieczonej przy ustalaniu kapitału początkowego oraz przy obliczaniu wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy okresu praktycznej nauki zawodu od dnia 1 września 1977r. do 16 czerwca 1981r. Ubezpieczona na dowód odbywania praktycznej nauki zawodu w ww. okresie przedstawiła dwa dokumenty - legitymację ubezpieczeniową, zawierającą adnotację o zakończeniu zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w W. w charakterze ucznia oraz zaświadczenie z 27 października 2020r. z zasadniczej szkoły zawodowej potwierdzające okres pobierania przez nią nauki.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. uwzględnił ubezpieczonej okres odbywania praktycznej nauki zawodu od 6 marca 1981r. do 24 czerwca 1981r., a jednocześnie odmówił uwzględnienia okresu przed 6 marca 1981r., wskazując że dołączone do wniosku dokumenty nie potwierdzają, aby przed 6 marca 1981r. ubezpieczona w trakcie nauki odbywała praktyczną naukę zawodu. Organ rentowy wywodził, że z przepisów dotyczących zatrudniania młodocianych obowiązujących od 1 stycznia 1975r. wynika, że okres praktycznej nauki zawodu jest okresem zatrudnienia tylko wówczas, gdy młodociany był jednocześnie zatrudniony przez pracodawcę na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Wówczas okres nauki podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze, przy czym fakt ten powinien być udokumentowany świadectwem pracy, wydanym przez pracodawcę, u którego odbywała się nauka zawodu.

Sporną kwestię należy rozpatrywać przy uwzględnieniu treści art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (test jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 291), zwanej dalej ustawą emerytalną, zgodnie z którym za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r.

W okresie, kiedy M. K. odbywała praktyczną naukę zawodu i uczęszczała do zasadniczej szkoły zawodowej, w zakresie dotyczącym odbywania praktycznej nauki zawodu obowiązywały nadal przepisy ustawy z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958 roku, Nr 45, poz. 226 ze zm.). Co prawda w trakcie odbywania tejże nauki, od dnia 1 czerwca 1975r. zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1974r., poz. 141), zawierająca regulacje dotyczące ww. problematyki, jednak w przepisach wprowadzających Kodeks pracy (Dz. U. z 1974r., poz. 142), ustawodawca w art. XVI zastrzegł, że pozostają w mocy obowiązujące w dniu wejścia w życie Kodeksu pracy umowy o naukę zawodu, przyuczenie do określonej pracy lub o odbycie wstępnego stażu pracy i do umów tych stosuje się przepisy dotychczasowe.

W art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy przyjęto, że młodociani mogą być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu:

1) nauki zawodu,

- 2) przyuczenia do określonej pracy,
- 3) odbycia wstępnego stażu pracy.

Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 1 ww. ustawy zakład pracy, przyjmując młodocianego na naukę zawodu, w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy, był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego.

Z powyższego wynika, że okresem składkowym w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej może być tylko okres zatrudnienia wykonywanego na podstawie indywidualnej umowy między zakładem pracy a szkolącym się młodocianym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2009 roku (II UK 334/08) wyjaśnił, że młodociany odbywający naukę zawodu w ramach umowy zawartej z zakładem pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226), posiadał status pracownika w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym oraz ubezpieczeniu społecznym. Od takiej formy zatrudnienia, jak wskazano, należy jednak odróżnić praktyczną naukę zawodu, która mogła być prowadzona również w innej formie, a mianowicie na podstawie umowy zawieranej między szkołą a zakładem pracy. Przy czym w takim wypadku uczniowie wykonujący prace w ramach praktyki nie byli pracownikami tych zakładów pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 1996r., II URN 2/96). Z tego względu, dla wykazania, że dany okres może być uwzględniony jako okres składkowy, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy emerytalnej, konieczne jest ustalenie, czy nauka zawodu była pobierana przez młodocianego przy jego równoczesnym zatrudnieniu, czy też jako przedmiot praktyczny w programie nauki szkolnej – innymi słowy, czy nauczający zawodu był pracodawcą, czy też nauczycielem młodocianego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 marca 2009r., III AUa 1213/08).

W najnowszym orzecznictwie, wbrew wcześniej dominującym poglądom, wskazuje się, że zakwalifikowanie okresu pracy młodocianego jako okresu składkowego w myśl art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej nie wymaga bezwzględnego dostarczenia dokumentacji potwierdzającej fakt zatrudnienia przez zakład pracy w celu przyuczenia do zawodu na podstawie indywidualnej umowy o pracę. Takie stanowisko zostało wyrażone m.in. w wyrokach Sądów Apelacyjnych: w Katowicach z dnia 28 marca 2013r. (III AUa 1362/12), w Gdańsku z dnia 23 stycznia 2015r. (III AUa 1176/14), czy w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2015r. (III AUa 1919/14). Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 czerwca 2016r. (I UK 256/15) podkreślił, że czym innym jest forma czynności prawnej, zmaterializowana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy o pracę, a czym innym skuteczność zobowiązania w świetle prawa ubezpieczeń społecznych. O ile pierwsza kwestia ma wyłącznie wymiar dowodowy, o tyle druga stanowi punkt wyjścia do określenia sytuacji prawnej ubezpieczonego, co oznacza, że nieprzedstawienie przez ubezpieczonego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy w celu nauki zawodu samoistnie nie przesądza o jej nieistnieniu, lecz może co najwyżej stanowić argument przemawiający za uznaniem, że strony nie realizowały określonej więzi prawnej. Oznacza to, że w przypadku rozstrzygnięcia o możliwości zaliczenia okresu nauki zawodu jako okresu składkowego w myśl prezentowanego wyżej przepisu ustawy emerytalnej, decydujące jest ustalenie, czy wnioskodawca faktycznie wykonywał zatrudnienie na warunkach określonych w ustawie z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy.

W przedmiotowej sprawie, analizując zgromadzony materiał dowodowy, Sąd ocenił, że możliwe jest zakwalifikowanie spornego okresu odbywania przez M. K. praktycznej nauki zawodu jako okresu składkowego. Ubezpieczona – mimo braku umowy o praktyczną naukę zawodu, która jednak nie jest bezwzględnie wymagana - przedstawiła inne dowody potwierdzające zarówno fakt kształcenia w szkole zawodowej, jak i odbywanie praktycznej nauki zawodu w warunkach zatrudnienia. Takim dowodem jest przede wszystkim legitymacja ubezpieczeniowa wystawiona w dniu 6 marca 1981r., w której dokonano wpisu potwierdzającego zatrudnienie w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w W. w charakterze ucznia i wskazano na ustanie zatrudnienia w dniu 24 czerwca 1981r. Zarazem nie została podana data rozpoczęcia praktycznej nauki zawodu, można jednak przyjąć, że była ona wcześniejsza niż data wystawienia legitymacji. Wynika to z tego, że na stronie 46 w kolumnie „początek zatrudnienia dzień, m-c, rok” nie dokonano wskazania daty. Gdyby ta data

była zbieżna z datą wydania legitymacji, to ją właśnie wpisano by w ww. kolumnie. Skoro tego nie uczyniono, to oznacza, że ubezpieczona musiała wcześniej, jeszcze zanim wystawiono jej legitymację, rozpocząć praktyczną naukę zawodu. Dodatkową okolicznością, którą potwierdziła wspomniana legitymacja jest faktyczne zatrudnienie M. K. w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. W tym zakresie nie może być żadnych wątpliwości, choć ubezpieczona nie przedstawiła ani świadectwa pracy, ani umowy zawartej w celu przygotowania zawodowego, ponieważ legitymacji ubezpieczeniowej nie wystawiano uczniom, którzy nie zawarli umowy o pracę. W przedmiotowej sprawie okoliczność wydania takiej legitymacji nie pozostawia wątpliwości co do okoliczności zawarcia takiej umowy, z tym że na podstawie dokumentów nie było możliwe ustalenie, od kiedy M. K. realizowała umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego. Dokonując ustaleń w tym zakresie, Sąd oparł się na zeznaniach świadków M. D. i U. S. oraz ubezpieczonej M. K., a także uwzględnił umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego z dnia 1 września 1977r. zawartą pomiędzy E. N. a (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w W., jak również pisemne zeznania E. N., złożone organowi rentowemu.

Ze wskazanych dokumentów oraz zeznań świadków i strony jednoznacznie wynika, że M. K., podobnie jak M. D., U. S. czy E. N., rozpoczęła naukę oraz pracę w celu praktycznej nauki zawodu w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w W. w dniu 1 września 1977r. i kontynuowała ją przez cały okres uczęszczania do szkoły. Organ rentowy bezzasadnie nie uwzględnił więc ubezpieczonej okresu od 1 września 1977r. do 5 marca 1981r. (okres od 6 marca 1981r. został już przez Zakład uwzględniony, stąd Sąd ponownie o nim nie orzekał). Zdaniem Sądu, te dokumenty, które przedstawiła ubezpieczona, oraz zeznania świadków są wystarczające dla potwierdzenia odbywania praktycznej nauki zawodu w ww. okresie. Tym samym okres ten powinien zostać uwzględniony przy ustalaniu kapitału początkowego zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz przy obliczaniu wysokości przysługującej M. K. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 5 lutego 2021r., znak: (...)(...) oraz z dnia 16 lutego 2021r., znak: (...), w ten sposób, że do wyliczenia kapitału początkowego i obliczenia wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy uwzględnił okres odbywania praktycznej nauki zawodu od 1 września 1977r. do 5 marca 1981r.